

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 27P/40/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6420202818
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Juhás
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2020:6420202818.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudcom JUDr. Štefanom Juhásom vo veci starostlivosti súdu o mal.: I. T., nar. X. X. XXXX, trvalý pobyt: Ž. L. Y. t. č. v Reedukačnom centre P., zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, dieťa rodičov: matka B. Š., nar. X. X. XXXX, trvalý pobyt: Ž. L. Y. a otec O. T., nar. XX. X. XXXX, o návrhu Reedukačného centra P. na predĺženie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

- I. Návrh na predĺženie ústavnej starostlivosti **z a m i e t a**.
- II. Žiaden z účastníkov konania **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Reedukačné centrum P. (ďalej len „navrhovateľ“) sa návrhom, doručeným Okresnému súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) 26. 8. 2020 domáhalo, aby predĺžil ústavnú starostlivosť nad mal. I., ktorá sa vykonáva u navrhovateľa na základe rozsudku okresného súdu z 22. 3. 2018, č. k. 9P/46/2017-52. Ako dôvod podania tohto návrhu uvádza, že mal. I. v júni 2021 dokončí vzdelávanie v Odbornom učilišti pri navrhovateľovi záverečnými učňovskými skúškami. Vzhľadom na to, že mal. I. dosiahne plnoletosť ešte pred dokončením štúdia 2. 2. 2021, požiadala písomnou žiadosťou o predĺženie ústavnej starostlivosti do skončenia školského roka 2020/2021. Ako príloha k návrhu bola predložená písomná žiadosť mal. I., jej rodný list a časť zo zákona č. 245/2008 Z. z.

2. Rodičia mal. I. sa k návrhu nevyjadrili. Súdom ustanovený kolízny opatrovník vo svojej správe z 5. 10. 2020 uviedol, že bol v rámci šetrenia pomerov realizovaný pohovor s mal. I., ktorá sa vyjadrila, že by chcela pokračovať v štúdiu a dokončiť si školu, ktorú navštevuje v rámci ústavnej starostlivosti. Po ukončení letných prázdnin sa vrátila dobrovoľne do reedukačného centra. Rodičia mal. I. vyjadrili súhlas s predĺžením ústavnej starostlivosti. Súdom nariadená ústavná starostlivosť nad mal. I. plní svoj účel. Kolízny opatrovník v závere odporúčal návrh odmietnuť vzhľadom na neexistujúcu právnu úpravu, podľa ktorej by bolo možné ústavnú starostlivosť predĺžiť i po dosiahnutí plnoletosti mal. I..

3. Na pojednávaní, ktoré sa konalo 20. 10. 2020, účastníci konania zotrvali na svojich vyjadreniach. Navrhovateľ pri podaní návrhu vychádzal z ust. § 122 z. č. 245/2008 Z. z., ktorý umožňuje predĺžiť ústavnú starostlivosť na žiadosť mal. dieťaťa. Poskytnúť mal. I. vzdelávanie v reedukačnom centre je možné iba v prípade ponechania mal. I. v ústavnej starostlivosti.

4. Podľa § 54 ods. 1, 2, 3, 4, 5 zákona č. 36/2005 Z. z. zákona o rodine v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do

pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

5. Vykonaným dokazovaním okresný súd dospel k záveru, že návrh na predĺženie ústavnej starostlivosti nad mal. I. je zjavne dôvodný. Okresný súd upozornil navrhovateľa na túto skutočnosť už vo výzve späťvzatie návrhu pre jeho zjavnú nedôvodnosť z 3. 9. 2020, na ktorú však navrhovateľ v stanovenej lehote nereagoval. Okresný súd poukazuje na skutočnosť, že možnosť predĺžiť ústavnú starostlivosť voči plnoletej osobe bolo možné podľa ust. § 54 ods. 6 zákona rodine v znení účinnom do 31. 12. 2015. S účinnosťou novely zákona o rodine č. 175/2015 Z. z. došlo od 1. 1. 2016 k vypusteniu ods. 6, pričom v dôvodovej správe k zákonu č. 175/2015 Z. z. sa uvádza, že „Z pôvodného zákona č. 94/1993 Zb. o rodine bola okrem iného prevzatá aj možnosť predĺženia ústavnej starostlivosti do 19. roku veku, pôvodne bola táto možnosť využívaná v prípadoch kedy nemali deti ukončené štúdium. V súčasnosti však neexistuje legitímny dôvod pre predĺženie ústavnej starostlivosti v prípade plnoletej fyzickej osoby, z tohto dôvodu sa navrhuje vypustiť toto ustanovenie.“ V súčasnosti tak neexistuje zákon, ktorý by umožňoval predĺžiť ústavnú starostlivosť nad mal. I. na základe rozhodnutia súdu, ktorá nadobudne plnoletosť 2. 2. 2003. Samotná náhradná starostlivosť upravená v tretej hlave zákona o rodine sa týka iba maloletých detí (s výnimkou zachovanej možnosti predĺženia pestúnskej starostlivosti podľa § 52 ods. 5 zákona o rodine) s tým, že keď maloleté dieťa dosiahne plnoletosť je spôsobilým subjektom na to, aby sa samostatne rozhodovalo. Z tohto vychádza aj ust. § 122 ods. 1 z. č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktoré upravuje poskytovanie výchovy a vzdelávania osobám nachádzajúcim sa v reedukačnom centre. Podľa tohto ustanovenia je možné na žiadosť mal. I. po dosiahnutí plnoletosti predĺžiť o jeden rok výchovu a vzdelávanie vrátane prípravy na povolanie. Uvedené ustanovenie však neumožňuje predlžovať ústavnú starostlivosť, a to ani na žiadosť dieťaťa a už vôbec nie na základe rozhodnutia súdu. Uvedený zákon tak zveruje plnú spôsobilosť osobe, ktorá dovŕši 18 rokov, aby sa samostatne rozhodovala. Súd nemá žiaden legitímny dôvod osobe, ktorá dosiahne plnoletosť, určovať a rozhodovať v konečnom dôsledku o obmedzení jej osobnej slobody tým, že predĺži ústavnú starostlivosť vykonávanú v reedukačnom centre napriek súhlasu maloletého dieťaťa s jej predĺžením.

6. Okresný súd poukazuje aj na vyjadrenie kolízneho opatrovníka z 5. 10. 2020, kde v rámci rozhovoru s rodičmi mal. I. pri vykonaní sociálneho šetrenia, ako aj z vyjadrenia kolízneho opatrovníka na pojednávaní vyplýva, že mal. I. sa po skončení letných prázdnin samostatne a slobodne rozhodla vrátiť do reedukačného centra a naďalej chce v tomto reedukačnom centre zostať. Navrhovateľ tak má zákonnú možnosť umožniť na žiadosť mal. I. pokračovať v štúdiu v jeho zariadení a k tomu nie je potrebné rozhodnutie súdu o predĺžení ústavnej starostlivosti. Okresný súd s poukazom na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a chýbajúcu právnu úpravu v zákone o rodine o možnosti predĺžiť ústavnú starostlivosť návrh na predĺženie ústavnej starostlivosti zamietol vzhľadom na to, že súd nemá zákonodarnú právomoc, ktorú Ústava Slovenskej republiky zveruje iba Národnej rade Slovenskej republiky a súd nemôže svojim rozhodnutím dotvárať zákon a jeho ustanovenia, ktoré nie sú platné a účinné v čase rozhodovania súdu.

7. Záverom okresný súd poukazuje aj na chýbajúcu aktívnu vecnú legitímáciu navrhovateľa na podanie takéhoto návrhu. Podľa § 7 ods. 1 z. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), je účastníkom konania ten, koho tento zákon za účastníka označuje. §

111 CMP taxatívne stanovuje konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, medzi ktoré patria konania, ktoré vyplývajú zo zákona o rodine. Vzhľadom na to, že zákon o rodine v súčasnom znení neupravuje konanie o predĺženie ústavnej starostlivosti, nie je ani navrhovateľ oprávnený takýto návrh podať na súd.

8. Podľa § 52 z. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania, pretože nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov konania, ani žiaden z účastníkov konania náhradu trov konania nežiadal priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré je potrebné podať v lehote 15 dní od jeho doručenia Okresnému súdu Žiar nad Hronom. Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj pri výkone rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní. Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj vtedy, ak z osobitného predpisu

alebo z medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vyplýva vykonateľnosť dohody alebo verejnej listiny, ktorou bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.